Ленинча МЕҲНАТ вахтасида

Улуғ санани муносиб совғалар билан кутиб оламиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 184 (4175). | ЧОРШАНБА. 17 сентябрь, 1969 йил. | Баҳоси 2 тийин.

АНОРБОЙ ЭГАМОВ бошлиқ звено аъзолари Янгийўл районидаги Жданов номли колхозда илғор звенолардан бири ҳисобланади. Бу звено аъзолари 53 гектар ерга чигит экиб, сифатли парвариш қилдилар. Ҳар бир тадбирни ўз вақтида ўтказишга ҳаракат қилишди. Ғўза пайкалларида пландагига яраша мўл ҳосил тўпланди. Ҳар бир туп ғўзада 10—12 тадан бўлиқ кўсак бунёд этилди. Шу кунларда пайкалларда лўппи-лўппи очилган момиқ пахталар кўзни қувонтиради. Звено аъзолари ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга аҳд қилишган. Ҳозирги кунда ана шу ҳосилни йиғиб олиш ишлари қизғин бошлаб юборилди. Звено бошлиғининг ўзи эса «зангори кема» бункеридан 100 тонна «оқ олтин» тўкиш учун социалистик мажбурият олган. Суратда: звено бошлиғи А. Эгамов.

САБЗАВОТ ПЛАНИ ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

Кечагина Дўрмондаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида пахта терими бошлаганлиги ва бу иш қизғин тус олаётганлиги тўғрисида хабар қилган эдик. Бугун шу колхоз аъзолари давлатга сабзавот экинлари маҳсулоти сотиш планларини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Асосан пахтачилик хўжалиги ҳисобланган бу колхоз аъзолари Тошкент ва Чирчиқ шаҳар меҳнаткашларини сабзавотчилик, полизчилик, боғдорчилик ва чорвачилик маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун ҳар йили ҳам астойдил курашиб келмоқдалар. Бу йил 176 гектар ерда сабзавот экинлари ўстирилмоқда. 15 сентябргача плandagи 2700 тонна ўрнига 2727 тонна маҳсулот сотилиб, йиллик план ошириб бажарилди. Ўн биринчи, саккизинчи, бешинчи, олтинчи, ўн учинчи ва ўнинчи бригадаларнинг аъзолари, айниқса, муносиб ҳисса қўшдилар.

Ҳали далаларда сабзавот экинлари маҳсулоти жуда кўп. Колхозчилар плandan ташқари яна 500 тонна маҳсулот етказиб бериш учун курашмоқдалар. Шунингдек, колхозда 682 тонна мева сотилиб, бу соҳадаги мажбурият ҳам бажарилди. Пландан ташқари 181 тонна полиз маҳсулотлари сотган колхозчилар шу кунларда ҳам ишни бўшаштирмаётирлар. Хўжаликда чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Силос бостириш, дағал хашак тайёрлаш тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

— Колхозимиз аъзолари, — дейди хўжалик раҳбари Анвар Эгамназаров, — пахта теримини ва сабзавот экинлари маҳсулотини йиғиштиришни қизғин давом эттирадилар ва улуғ доҳий юбилейига муносиб совға тайёрлаш учун астойдил курашадилар.

ТЕРИМ ВА ДЕФОЛИАЦИЯ БОШЛАНДИ

Деҳқон илк бор терилган пахтани сиқимлаб кўзига суртади. Меҳнатининг дастлабки пишоналаридан олам-олам қувонади. Ҳозир шундай пайт. Чунки кенг далаларда очила бошлаган пахталар терила бошланди. Теримчилар этагига йиғилган оппоқ пахтанинг дастлабки килограммлари хирмонларга тўкилиб тонналар ҳосил қилмоқда. Пахта теримини орзиқиб кутган қиз-йигитлар чаноқларга қўл узатарканлар, юзларида табассум ўйнайди. Далалар кундан-кунга гавжум бўлиб боряпти. Кенг ва бепоён пайкалларда шўх ва қувноқ кулгилар эшитилади. Хирмонларда пахта ғарамлари кўтарилиб бораяпти.

Мана, Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Усмонали Мусақов, Болтабой Моутов, Чинос Абдураҳмоновлар бошлиқ бригада далалари. Қўл теримига ажратилган карталарда аёллар қувона-қувона пахта теришмоқда. Орзиқиб кутган пахта ҳосилини тезроқ териб олиш учун ошиқмоқдалар. Улар орасида кўпмингкилограммчилар ҳаракатига қўшилиб юксак мажбурият олган чевар теримчилар оз эмас. Муқаддас Сотволдиева, Тожи Қўшматова, Холбиби Хатамова, Энабиби Алимова сингари илғорлар дастлабки кунларданоқ 60—70 килограммдан пахта териб пешқадам бўлмоқдалар.

— Теримнинг дастлабки кунида хирмонга 5000 килограммдан ошириб пахта тўкилди. Бу албатта хамирнинг учидан патир. Биз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига 2100 ўрнига 2400 тонна пахта етиштириш мажбуриятини олганмиз. Бу пахтанинг 1600 тоннаси машина билан териб олинади, — дейди колхоз раиси Р. Эгамбердиев.

Дарҳақиқат, бу колхозда 62 процент ҳосил машина билан териб олиш учун 35 та пахта, 8 та кўрак, 6 та ерга тўкилган пахтани терадиган машина тахт қилиб қўйилган. Машина теримига ажратилган карталарни танлаб дефолиация қилиш бошлаб юборилди.

«Ленинобод», «Коммунизм» колхозларида ҳам қўл билан пахта териш кун сайин кучаймоқда. «Ленинобод» колхозининг теримчилари хирмонга 8 тонна пахта тўкдилар. Райондаги Ҳамид Олимжон номли, Куйбишев номли ва бошқа колхозларда ҳам терим ишлари суръати ошмоқда.

Бу йил район хўжаликларида план бўйича 47500 тонна пахта машина билан териб олиниши керак. Колхоз ва совхозларнинг азамат механизаторлари 56560 тонна пахтани машиналар ёрдами билан теришга аҳд қилганлар. Бунинг учун ремонтдан чиқариб қўйилган мингдан ортиқ «зангори кема», уларнинг моҳир чавандозлари теримга мунтазир бўлиб турипшти.

Шу кунларда машиналарга кенг йўл очиб бериш мақсадида ғўза баргларини тўкиш учун дефолиация қилиш ҳам бошлаб юборилди. Ҳозир район хўжаликларида 15 та самолёт ишлаб турибди. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида, Ҳамид Олимжон номли, «Озод», Войтинцев номли, «Коммунизм» сингари колхозларда биринчи бўлиб дефолиацияни бошлаб юбордилар.

«Москва» колхози далаларида ҳам самолётлар гувиллаб учиб турипти. Ғўза баргини тўкиш, машина теримига йўл очиш учун ҳаракат зўр.

— Машина деҳқоннинг қуввати, мадори бўлиб қолди. Биз колхозимизда етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»лар билан териб олишимиз лозим. Шунинг учун дефолиацияни сифатли ўтказишга алоҳида эътибор беряпмиз, — деди «Москва» колхозининг раиси Исмоил Шубладзе.

Ҳадемай далаларда «зангори кема»ларнинг ҳайқириғи эшитилади. Пўлат бункерлардан тонна-тонна пахталар тўкилади. Деҳқонлар шуни орзиқиб кутишяпти.

Б. ҲАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Лўбкорлар ғалабаси

Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхози аъзолари пахта ва луб экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун йил бўйи астойдил меҳнат қилдилар. Бу хўжаликда каноп етиштириш билан кейинги уч йил давомида шуғулланилаётган бўлса ҳам колхоз лубкорлари илғорлар тажрибасини ўз хўжаликларида кенг жорий этдилар ва ҳар йили техника экинидан мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида канопдан, айниқса, юқори ҳосил етиштиришга қарор қилган колхоз аъзолари бу соҳада қувончли натижага эришдилар. Улар 3300 тоннадан ортиқ юқори сифатли каноп пояси топшириб, йиллик планларини ошириб адо этдилар.

Колхоз лубкорлари даладаги ҳосилни чамалаб чиқиб, планга қўшимча равишда яна 1200 тонна каноп пояси етказиб беришга қарор қилдилар.

Хўжалик пахтакорлари ҳам лубкорлардан орқада қолмаймиз, демоқдалар. Шу мақсадда улар пахта йиғим-терим ишларини кун сайин жадаллаштириш, машина теримига тайёргарликни пухта уюштириш мақсадида астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВ

«Узсельхозтехника» Бўстонлиқ район бирлашмасининг коллективи шу йилнинг икки кварталида катта муваффақиятни қўлга киритди.

Плandagи 105 минг сўм ўрнига 124 минг сўмлик техника ремонти ишлари бажарилди.

Яқинда «Узсельхозтехника» республика ва область вакилларининг иштирокида район бирлашмалари ўртасида энг яхши натижаларга эришганлиги учун бу коллективга кўчма Қизил байроқ ва биринчи даражали пул мукофоти топширилди.

А. АСИЛОВ.

ЁШЛАР БРИГАДАСИДА

Яқинда Урта Осиё Урмон хўжалик илмий текшириш институтида йигирма кишидан иборат комсомол-ёшлар бригадаси тузилди. Улар Калинин районидаги, «Тошкент» совхози далаларига чиқишиб, сабзавот маҳсулотларини йиғиштириб олишда яқиндан ёрдамлашмоқдалар.

Шу кунгача бу азаматлар 25 тоннага яқин маҳсулотни йиғиштириб бердилар. Комсомоллардан Анвар Аҳмедов, Сабура Валламова, Ира Соколова ва Вахоб Шокировлар кундалик нормаларини мунтазам ошириб бажаришмоқда.

Л. МУҲСИМОВ.

МАШИНА — ПАХТАКОР МАДАДКОРИ

Кейинги йилларда пахтачиликдаги асосий ишларни, айниқса пахта теримини механизациялаш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилди. Натижада трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарининг иш унумдорлиги ошиб, маҳсулот етиштириш учун қилинадиган меҳнат сарфи кескин камайди. Кейинги йилларда ҳар бир центнер пахта етиштириш учун кетган меҳнат сарфи 4—5 киши кунини, илғор колхоз ва совхозларда 1,2 — 2 киши кунини ташкил қилмоқда.

1963 йилда республика бўйича 15,7 процент пахта машинада терилган бўлса, ўтган йили 41 процент ҳосил «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб олинди.

Бу соҳада Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози пахтакорларининг иш тажрибаси ўрнак бўла олади.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози 1960 йилга қадар райондаги қолоқ хўжаликлардан эди. Чунки пахта ҳосили гектарига 13 центнердан, энг илғор ҳисобланган звеноларда 15 центнердан ошмасди.

Бунинг устига пахтачиликдаги асосий иш қўлда бажарилганлиги учун таннарх ҳам жуда юқори эди.

Ғўза парваришидаги асосий ишларнинг қўлда бажарилиши агротехника тадбирларини ўз муддатида ўтказишга ҳам таъсир кўрсатарди. Масалан, пахтани қўлда териш то кеч кузгача чўзилиб кетиб, кузги шудгорлашни вақтида ўтказиш имкони бўлмай қолар, қанчалик ҳаракат қилинмасин пахта майдонларининг қарийб ярмисини баҳорда ҳайдашга тўғри келарди.

Бундан ташқари, колхознинг машина-трактор парки керакли трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари билан етарли даражада қуролланмаган эди. Ўша пайтда колхозда 2 та «ХВС—1,2», 4 та «СХМ—48» маркали терим машинаси бўлган. Шунинг учун ҳам машина теримининг салмоғи 16 процентни, ҳар бир тракторнинг (15 от кучи ҳисобида) йиллик иш унуми 138 гектарни ташкил этарди.

Колхоз правленияси бу аҳволдан чиқиш йўлларини ахтарди, хўжаликни қолоқликдан кўтариб, илғорлар даражасига олиб чиқиш учун курашди.

Биринчи навбатда 350 гектар майдонда ер текислаш ишлари амалга оширилди, майда карталар механизмлар бемалол ишлай олиши учун йириклаштирилди. Суғориш шохобчалари қайта қурилди.

Шу пайтгача ўстириб келинган «108-Ф» навли пахта янги, тезпишар «С—4727» навига алмаштирилди. Деярли ҳамма майдонда ғўзалар квадрат-уялаб ўстириладиган бўлади.

Колхоз правленияси меҳнатни ташкил этишда ҳам илғор хўжаликларнинг бой тажрибаларини синчиклаб ўрганди. Шундан кейин мавжуд бригада системаси звеноларга алмаштирилди. Бригадалар ўрнига 25 та комплекс механизациялашган звенолар ташкил этилди. Звеноларга 40-45 гектардан экин майдони ва керакли техника биркитилди. Ер, трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини звеноларга биркитишда суғориш шохобчалари, суғориладиган карталар қандай жойлашганлиги ва дала шийпонлари ҳисобга олинди.

Звенолар қўлига топшириб қўйилган тракторлар сони 63 тага (шундан 49 таси чопиқ тракторлари), трактор культиваторлари 22 тага, сеялкалар 35 тага, пахта териш машиналари 28 тага, подборщик 8 тага, кўсак чувиш машиналари 6 тага, кўсак йиғувчи машиналар 4 тага етказилди. Мавжуд қишлоқ хўжалик машиналарини нима учун паст унумда ишлаш

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

сабаблари ҳам синчиклаб ўрганилди. Бунда қишлоқ хўжалик машиналари ишнинг энг қизиган пайтларида арзимаган техник сабабларга кўра бекор туриб қолиши, ҳатто техникадан фойдаланиш соҳасидаги баъзи бир тавсиялар бажарилмай келинаётганлиги маълум бўлди.

Колхоз правленияси агрегатларнинг иш унумдорлигини ошириш мақсадида ҳар ойда мунтазам равишда механизаторлар кенгаши ўтказилиб, бунда колхоз бош инженери ва участка механигининг машина трактор паркидан қандай фойдаланаётганлиги ҳақидаги ҳисоботи тингланадиган бўлди. Бу йиғилишда ҳар қайси машинанинг смена нормасини ва қанча ерни ишлаганлиги, техник қаров ва бошқалар анализ қилинадиган бўлди. Қисқаси, механизатор олдига ҳар қайси агрегатдан мумкин қадар унумли фойдаланиш вазифаси қўйилди.

Маълумки, механизмлардан унумли фойдаланиш кўп жиҳатдан механизатор кадрларининг малакасига ва уларнинг маҳорат кўрсатиб ишлашига боғлиқ. Шунга кўра, колхоз правленияси механизатор кадрлар тайёрлаш ишига алоҳида эътибор берди. Қисқа муддат ичида механизация билим юртлари ва «Узсельхозтехника» район бирлашмалари қошида очилган курсларда 30 механик-ҳайдовчи тайёрланди. Ҳозирги кунда колхозда ишлаб турган механизаторлар сони 54 га боради.

1960 йилга қадар колхозда пахта терими энг қийин ишлардан ҳисобланиб, бунинг учун пахта етиштиришга қилинадиган меҳнат сарфининг 55—60 процентни харж қилинарди. Мана 4 йилдирки, колхоз пахта теримини машиналаштиргани учун пахта қўлда териш учун четдан ёрдамчилар жалб этишга ҳожат қолмаётир.

1968 йилда колхоз бўйича ҳар қайси терим машинасининг ўртача терган пахтаси 93 тоннадан тўғри келди. Бу район бўйича энг юқори кўрсаткичдир. Машина теримида айниқса Каржоб Бесбоев, Ражаб Бесбоев, Егор Аслонов, Қобил Аслонов, Исмоил Муртазоев, Анвар Божиев ва бошқаларнинг хизмати катта бўлмоқда. Уларнинг ҳар қайсиси машина бункеридан 100 тоннадан ортиқ пахта тўкишаётир.

Колхозда машина теримининг кенг жорий этилиши хўжалик экономикасини янада мустаҳкамлаш имконини берди. Масалан, 1968 йилда пахта ҳосили 1965 йилдагига нисбатан гектарига қарийб 7 центнер ошгани ҳолда, ҳар бир центнер пахтанинг таннархи 17 процент камайган. Шу давр ичида меҳнат унумдорлиги 15 процент ошиб, маҳсулот етиштиришдан олинган соф даромад 4 марта кўпайди. Колхознинг 1968 хўжалик йилида олган пул даромади 1408 минг сўмдан ошиб кетди.

Колхоз пахтакорлари ўтган йили бу муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш мақсадида машина теримига йил бошиданоқ пухта ҳозирлик кўрдилар. Йил бўйи ғўзалар машинага мослаб парвариш қилинди. Бу йил теримда қатнашадиган 36 та терим машинаси барвақт ремонтдан чиқарилиб ишга тахт қилиб қўйилди. Терим машиналарини икки сменада ишлатиш учун етарли миқдорда механик-ҳайдовчилар ҳам ҳозирланди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози аъзолари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида зиммаларига оширилган мажбурият олганлар. Улар 1040 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 38 центнердан хирмон кўтариш 97 процент майдондаги (3 процент майдон терим машиналарини бурилиш майдончаси учун чиқиб кетади) ҳосилни машиналар ёрдамида териб олиш, 100 процент майдонни кузда шудгорлаб, келаси йил мўл ҳосил заминини ўз вақтида ҳозирлаб қўйиш учун курашмоқдалар.

Р. АВАЗОВ,
П. ИБРОХИМОВ.
СоюзНИХИ илмий ходимлари.

ДЎСТЛИК САФАРИ БИЛАН

Кеча Тошкентга Болгария Халқ Республикаси Хасково округи делегацияси келди. Делегацияга Болгария Коммунистик партияси округ комитетининг иккинчи секретари Динко Атанасов Танов бошчилик қилмоқда. Делегация составида округ ревизия комиссиясининг раиси Господин Петко Илиев, Хасково шаҳар партия комитетининг секретари Иванка Василева Гочева, «Вулкан» заводи партия комитетининг секретари Христо Христов Шишков, Долно Ботев қишлоқ община партия комитетининг секретари Въчо Димитров Иванов, Любимец қишлоқ совети партия комитетининг аъзоси ва община комсомол комитетининг секретари Руси Димитров Димитровлар бор.

Болгариялик меҳмонларни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулев, Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари С. Т. Тошқулов, Тошкент область партия комитетининг секретарлари П. В. Костриков, Ҳ. Р. Мусахонова, Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Н. И. Белоусов, Я. Н. Маматисаев, С. А. Раҳматхўжаева, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретарлари Р. Н. Бобожонова, М. А. Толипов, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Т. К. Абдуллаев, Ҳ. Ё. Ёқубжонова, Тошкент область касаба союзлари комитетининг раиси Г. К. Ҳайдарова, Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари А. У. Исоқов кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Болгария Халқ Республикаси томонидан тошкентликларга совға сифатида қуриб берилаётган мактаб қурилишининг бошлиғи Димитров ҳам бор эди.

* * *

Тошкентга келган Болгария Халқ Республикаси Хасково округ делегацияси округ партия комитетининг секретари Д. Т. Атанасов бошчилигида кеча Тошкент область партия комитетига борди. Болгариядан келган меҳмонлар билан бўлган суҳбатда область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов, область партия комитетининг бюро аъзоси, Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари С. Т. Тошқулов, Тошкент область партия комитетининг секретарлари П. В. Костриков, Ҳ. Р. Мусахонова, область партия комитетининг бўлим мудирлари қатнашдилар.

Суҳбат қардошлик ва дўстлик вазиятида ўтди.

* * *

Болгария Халқ Республикаси Хасково округ делегацияси аъзолари кеча Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлдилар.

Болгариялик меҳмонлар республика пойтахти бўйлаб сафар қилдилар, шаҳар қурилишлари билан танишдилар. Хасководан келган дўстлар болгар бинокорлари Тошкентга қуриб бераётган мактаб қурилишида ҳам бўлдилар.

Суратда: Болгариялик меҳмонларни Тошкент аэропортида кутиб олиш пайти.

А. Абалян фотолари.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЗАНГОРИ ЭКРАН ЛЕНИННОМАСИ

Меҳнаткашларнинг ленинизм асосларини пухта ўрганиши ва ўзлаштириши уларга жамият тараққиёти қонунларини, ҳозирги давр воқеаларининг ривожланиш жараёни ва жаҳон коммунистик ҳаракатидаги энг муҳим проблемаларни тўғри тушуниш ва билишга катта ёрдам беради. КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорида меҳнаткашларни улуғ доҳийнинг биографияси ва илмий мероси билан янада пухта таништириш шу куннинг асосий вазифаси эканлиги алоҳида таъкидланди.

Тошкент телевидение студияси ходимлари ана шу қарорга жавобан «Ленинннома программаси» рубрикаси остида махсус эшиттиришлар бериб бормоқда. «Ленинннома программаси»нинг жамоатчилик асосида тузилган кенгашига тарих фанлари докторлари М. Ваҳобов, Х Турсунов, Ш. Зуҳриддинов, фалсафа фанлари доктори Э. Юсупов, тарих фанлари кандидатлари Қ. Отамирзаев, Р. Норжигитов, фалсафа фанлари кандидати З. Ғафуров, иқтисод фанлари кандидати А. Мамедов каби олимлар жалб қилинган.

Студиянинг сиёсий ва ижтимоий кўрсатувлар редакцияси уюштираётган «Ленинннома программаси» ўз ишини асосан уч йўналишда олиб боряпти. Биринчидан, доҳий В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақидаги совет кино санъатининг нодир асарларини намойиш этиш кўзда тутилган. «Ленин бўлган жойларда» рубрикаси остида доҳийнинг Ульяновск, Қозон, Куйбишев, Ленинград, Красноярск каби бир неча шаҳарларда бўлганлиги ҳақида ҳикоя қилувчи махсус эшиттиришлар бериб борилади.

«Ленин кутубхонаси» ва «Миллионларнинг ленинча университети» туркумидан ҳар чоршанба куни мунтазам бериб борилаётган эшиттиришларда доҳийнинг марксистик фалсафа, партия тарихи, илмий коммунизм, сиёсий иқтисодга оид асарлари пропаганда қилинмоқда.

Бу эшиттиришларда таниқли иқтисодчи, файласуф, тарихчи олимлар зангори экран орқали меҳнаткашларни Лениннинг назарий меросидан баҳраманд этмоқдалар. Худди шу туркумдаги эшиттиришларнинг давоми сифатида июнь ойидан «Ўзбекистон Компартияси тарихи очерклари», «Ленин мактабининг Ўрта Осиёдаги пропагандистлари» рубрикалари остида янги эшиттиришлар берила бошланди. Уларда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг босиб ўтган шонли тарихи, ўзбек халқининг оташин революционерлари ҳақида ҳикоя қилинади.

«Ленинннома» программасининг иккинчи қисми «Ленинизм амалда» деб номланади. Бунда Владимир Ильич Лениннинг орзулари Ўзбекистонда қандай амалга ошаётганлиги, республикамиз саноати, фани ва маданиятини ривожлантиришда эришган зафарларимиз ҳақида ҳикоя қилувчи қизиқарли эшиттиришлар бериб борилялпти. «Ленинча меҳнат вахтаси», «Ленин ёққан чироқлар», «Пропагандист» туркумидан берилаётган эшиттиришлар ана шулар жумласидандир.

Шу йилнинг тўртинчи кварталидан бошлаб «Ленинизм — давримизнинг байроғи» туркумидан янги эшиттиришлар кўрсатилади. Унда республикамизнинг машҳур олимлари иштирокида ленинизмнинг оламшумул аҳамияти, унинг ҳозирги замон коммунистик ва ишчи партиялар ҳаракатидаги роли ва ўрни ҳақида назарий суҳбатлар уюштирилади.

Ленин темасидаги эшиттиришларнинг учинчи қисми махсус «Лениннома программаси»дир. Худди мана шу махсус программа орқали «Гегемон синф» туркумида 6 та катта эшиттириш берилади. Бу эшиттиришларнинг дастлабки иккитаси муваффақиятли ўтди. Уларга Ленин ва Туркистон мавзуи Ўзбекистонда Октябрь инқилобини амалга оширишда ишчилар синфининг гегемонлиги илмий ва бадиий адабиётлар, махсус суратга олинган кино ҳужжатлар, бадиий инсценировкалар воситаси билан жуда қизиқарли қилиб кўрсатиб берилмоқда.

Шунингдек, студиянинг бошқа редакциялари ҳам В. И. Ленин ҳақида қизиқарли кўрсатувлар тайёрлаётир. «Телефильм» ижодкорлари «Ленин ва Ўзбекистон» мавзуидаги ҳужжатли фильмларни суратга оляпти. Бадиий кўрсатувлар редакцияси «Ленинннома программаси» туркумидан Асқад Мухтор романи асосида тайёрланган «Опа-сингиллар», «Ҳ. Нўъмон ва А. Шораҳмедовнинг республика президенти Й. Охунбобоев ҳақидаги «Ота» романи асосида ишланган телеспектаклларни кўрсатиб, томошабинларни хушнуд этди. Редакция янги бошланган «Бўстон» тележурналида «Ленин ва Ўзбекистон» темасида материаллар бериб бормоқда.

Телевизион театр доҳий юбилейига яхши совға ҳозирлади. «Володя Ульянов» номли тўрт қисмдан иборат телеспектаклни томошабинлар илиқ кутиб олдилар. Бу спектаклни режиссер Мели Маҳкамов постановка қилган. Режиссёр доҳийнинг революцион фаолиятини кўрсатишга катта эътибор берди. Володя ролини Тошкент театр санъати институтининг 3-курс студенти Мавлон Хўжаев ижро этди. Ёш актёр Володя образини билимдон, кучли ирода эгаси бўлган оташин курашчи сифатида талқин қилди. Бу спектаклда СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева, Ўзбекистон халқ артистлари Саъди Табибуллаев, Сайфи Олимов, Зикир Муҳаммаджонов, Маҳсум Юсупов иштирок этдилар.

Болалар ва ўсмирлар учун эшиттиришлар редакцияси ҳам доҳий ҳақида кичкинтойларга қизиқарли кўрсатувлар тақдим этяпти. «Ленин ҳақида ҳикоялар», «Ленин бўлган жойларда», «Ленин ва болалар», «Биз — Ильич набиралари» — туркумидан берилаётган эшиттиришларда доҳийнинг ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида қизиқарли материаллар бериб борилмоқда.

«Болалар телевизион театри» Лениннинг болаларга нақадар меҳрибон ва ғамхўр эканлигини кўрсатувчи телеинсценировкалар намойиш қилди. Зангори экран орқали кўрсатилган «Ленин ва бола», «Ёз кунларининг бирида», «Миллионлар», «Сибирь деҳқонлари Ленин ҳузурида», «Ленин ва печкачи», «Қанд чой» каби телеспектаклларда доҳийнинг олижаноб фазилатлари тараннум этилади.

Тошкент телевидение студияси Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига яна жуда кўп қизиқарли эшиттиришлар тайёрламоқда.

А. ХОЛИҚОВ,
Тошкент телевидение студиясининг муҳаррири.

ОЛМАЛИҚ ХИМИЯ ЗАВОДИ ҚУРИЛИШИДА

КОРХОНА қурилишида фидокорона меҳнат қилаётган қурувчилар жуда кўп. Ушбу суратдаги А. Мокин (чапдан), М. Александрова ва Д. Халиловлар ҳам шулар жумласидандир. Бу пешқадамлар ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан коллектив ўртасида катта обрў орттиришган.

О. Абдураҳмонов фотоси.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ

ТАШАББУСКОР БЎЛАЙЛИК

Партиявий иш — ижодий иш. Колхоз партия комитети, унинг аъзолари ва кўпчилик коммунистлар ўз фаолиятларида доимо ана шуни эсда тутишлари лозим.

Кейинги йилларда Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз партия комитетининг омма орасидаги ташкилотчилик ва етакчилик роли ортиб бормоқда. Партиявий-сиёсий, оммавий-тарбиявий ишлар аниқ бир мақсадга — колхоз хўжалигини тинмай юксалтириш, ҳосилдорликни ошириш, деҳқонлар турмушини янада фаровон қилишга қаратилган. Деҳқончилик, ободончилик соҳасида эришилаётган ютуқлар партиявий ишларнинг самарадорлиги чиндан ҳам ортиб бораётганлигини кўрсатмоқда.

Партия комитети ўз фаолиятида аввало, коллективга, тажрибакор деҳқонларнинг маслаҳатига суяниб иш олиб бормоқда. Партия мажлисларида илгаригидек кўпроқ қишлоқ хўжалик масалалари эмас, аксинча, бевосита партиявий-сиёсий, комсомолга раҳбарлик, коммунистнинг масъулияти сингари масалалар муҳокама қилинмоқда. Энг муҳими қабул қилинган қарорларнинг амалга оширилиши устидан назорат кучайтирилди.

Цех партия ташкилотлари — партия комитетининг таянчи бўлиб қолди. Ҳисобот даврида цех партия ташкилотларининг структураси қайтадан кўриб чиқилди. Август ойида бўлиб ўтган цех партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилиши уларнинг жанговарлик қобилиятлари ортиб бораётганлигини кўрсатди. Ҳозирги кунда цех партия ташкилотларига А. Умарқулов, Т. Жўраев, М. Марайимова, А. Эралиев сингари партия иши соҳасида озми-кўпми тажрибага эга бўлган, ишлаб чиқаришда чиниққан коммунистлар раҳбарлик қилмоқдалар. Колхозда юзга яқин коммунистнинг деярли кўпчилиги бевосита моддий бойлик яратиш билан шуғулланади.

Колхоз партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида партия комитетининг иш фаолиятидаги ютуқлар қайд қилинди. Оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларни жонлаштиришда тўпланган тажрибалар айтиб ўтилди. Хўжаликнинг етакчи тармоғи пахта етиштириш кўпайиб бормоқда. Коммунистлар, айниқса, ҳосилдорликни кўтариш ишига астойдил киришмоқдалар. Бунда комплекс механизациялашган звеноларнинг роли катта бўлмоқда. Колхозда бундай звенолар сони элликка етади.

Лекин, партия комитети, цех партия ташкилотлари ва барча коммунистларнинг ташкилотчилик роли хўжаликнинг ҳар бир соҳасида ҳам кўзга яққол ташланиб турибди, деб айтолмаймиз. Докладчи колхоз партия комитетининг секретари М. Мусурмонов ва музокарада сўзга чиққан коммунистлар камчиликларни ҳам рўйи-рост очиб ташладилар.

Чорвачилик соҳасида эришилаётган ютуқлар қаноатланарли эмас. Чорвадорлар орасида ташкилий-оммавий-сиёсий ишлар дуруст йўлга қўйилмаганлиги, уларга маданий-маиший шароит яратиб берилмаганлиги туфайли гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш соҳасида кўнгилдагидек натижаларга эришилмаяпти.

Колхоз икки йилдан буён пилла тайёрлаш планини бажармайди. Тўғри, об-ҳаво шароити анча ноқулай келди. Лекин ҳар қандай шароитда ҳам пилла тайёрлаш планини ошириб бажарган звенолар бор-ку!? Демак, ҳамма гап ташкилотчиликда қолган. Пиллачилик соҳасида меҳнат қилаётган коммунистлар ташаббус кўрсатиб ишлаганларида, илғорлар тажрибаси асосида иш юритилганда эди, бу соҳада ҳам планлар бажариларди.

Колхознинг марказига борган киши у ердаги қурилиш, ободончилик ишларини кўриб ҳаваси келади. Бу ерда ўн йиллик икки қаватли мактаб, клуб, касалхона, туғруқхона, чойхона, дорихона ва бошқа жамоат бинолари жойлашган. Хонадонлар водопровод сувлари билан таъминланган. Кўчаларга асфальт ётқизилган.

— Лекин,— дейди сувчи коммунист Ортиқбой Ҳасанов,— колхознинг чекка участкаларидаги аҳвол бутунлай бошқача. Кўпгина дала шийпонлари талабга жавоб бермайди. Ҳадемай, йиғим-терим ишлари кучайиб кетади, дала шийпонлари пахтакорларнинг иккинчи уйи бўлиши керак. Демоқчиманки, бизнинг иккинчи участка пахтакорларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ғамхўрлик қилиши лозим.

Сут соғувчи Ҳури Қосимова чорвадорлар номидан гапирди.

— Қиличини олиб қиш келаяпти, — деди у, — ўтган йилги қийинчиликларни эсдан чиқармаслигимиз керак. Чорва биноларини қишловга ҳозирдан созлаб қўйиш лозим. Ем-хашакни етарли миқдорда жамғаришимиз зарур. Ана шунда чорва қишловининг соз ўтиши, сигирлардан бир меёрда сут соғиб олиниши учун шароит яратилади. Бироқ ҳозир бу соҳада қилинаётган ишлар талабга жавоб бермайди.

Музокарада колхоз бош агрономи Т. Эгамназаров, раис И. Ҳожиматов, бригадир Э. Ўролов, участка бошлиғи М. Иброҳимов, агроном Ж. Мусаев, шоликорлик бригадаси бошлиғи Ким Николай ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб дала ишларини ташкил этиш соҳасида амалга оширилиши зарур бўлган муҳим тадбирлар ҳақида конкрет таклифлар киритдилар.

Бу йил колхоз 1865 гектар ерда пахта етиштирмоқда. Деҳқонлар об-ҳаво қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб, катта майдонларда мўл ҳосил тўпладилар.

Ҳисобот-сайлов йиғилишига тўпланган коммунистлар йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўриш, машина теримини намунали ташкил этишга алоҳида эътибор бердилар. Ҳар гектар ердан пландаги 24 ўрнига 25 центнердан ҳосил топшириш юзасидан олинган мажбуриятни бажариш, хўжаликнинг бошқа соҳаларини ҳам кескин ривожлантиришда коммунистлар ўрнак кўрсатадилар, деган фикрни ифода қилдилар. Ҳар бир соҳа бўйича олинган план ва мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги кунига муносиб совға бўлади.

Ҳисобот сайлов йиғилиши колхоз партия комитети фаолиятини қониқарли деб топди ва партия комитетининг 9 кишидан иборат янги состави сайланди. М. Мусурмонқулов колхоз партия комитетининг секретарлигига қайтадан сайланди.

САНИТАРИЯ МАОРИФИ УЙИ

Район санитария-эпидемиология станцияси Чиноз посёлкасида санитария маорифи уйи очди. Унга ўртоқ М. Самадов бош врачлик қиляпти. Санитария маорифи уйи ходимлари аҳоли ўртасида санитария пропагандасини кенг йўлга қўймоқда. Улар медицина темаларида колхозларда, корхоналарда лекция ва суҳбатлар уюштирмоқдалар.

С. ҚУРТНЕЗИРОВ.

ОЛТИН БУЛОҚ

КЎЧБУЛОҚ ОЛТИН КОНИДАН РЕПОРТАЖ

ОЛТИН конида турли миллат вакиллари ёнма-ён туриб меҳнат қилишяпти. Ушбу суратда ана шуларнинг бир группаси — тожик Т. Холматов (ўнгдан чапга), ўзбек М. Толипов, украин Г. Фадеев, татар Д. Бектошев, корейс А. Ким, рус М. Челенбей ўртоқларни кўриб турибсиз.

Н. Тўраев фотолари.

Каттагина хона одамлар билан тўлган. Планерка кетяпти. Кўпчиликнинг эгнида жомакор — кончилар кийими.

Ҳамманинг қулоғи тўрдаги стол орқасида ўтирган участка бошлиғи Илья Павловичда. У секин, босиқ гапиради. Иккинчи ва учинчи сменадагиларнинг жуда яхши ишлашганини батафсил сўзлаб бергач, меҳнат кучоғига киришга шайланиб турган кончиларнинг вазифаларини, смена давомида қандай юмушларни бажаришлари лозимлигини аниқ айтиб берди.

Орадан ўн беш минут ўтар-ўтмас хонада бошлиқ ва кон мастери Йўлдош Аликешовдан бошқа ҳеч ким қолмади. Илья Павлович стол устидаги дафтар варақларига нималарнидир ёзиб, уни ёпди. Баланд бўйли, малла соч, мовий кўзлари кишига илиқ боқувчи, ҳаракатчанлиги шундай ҳам сезилиб турган бошлиқ бир бўлак кулранг тошни олдимизга қўяр экан:

— Шу тошда олтин бор! — деди.

Ҳаяжонимни беркитаолмадим. Қўлимда олтин маъдани турарди! Унга қанча тикилмай-айлантириб қарамай, барибир олтинни кўраолмадик.

— Оддий кўз билан пайқаш қийин, — дейди ўртоқ Уржунцев, — микроскопда кўриш мумкин. Бу тоғ жинси таркибидаги олтин жуда машаққатли операциялардан сўнг ажратиб олинади. Уни қазиб чиқариш ишнинг бошланиши. Ҳамма мураккаб жараёнлар тилла ажратувчи корхоналарда амалга оширилади.

— Коллективимиз қазиб чиқараётган маъдан ҳозирча бошқа ерлардаги олтин ажратиш корхоналарига юборияпти, — суҳбатга қўшилди кон мастери. — Келажакда бундай фабрика шу ёнбошда қурилади.

— Ҳа, шундай. Гулбоғ қишлоғида қуриш мўлжалланаяпти. У биздан бир неча километр нарида бўлади. Келаси йилдан бу фабрикани қуриш бошлаб юборилади, — деди бошлиқ. — Ўшанда ишимиз янада юришиб кетади.

— Бу ердаги олтин конининг иқтисодий жиҳатдан қатор афзалликлари бор. Улар нималардан иборат? сўзида давом этди бошлиқ. — Биринчидан, бу конлар йирик Олмалиқ — Оҳангарон саноати районида жойлашган, иккинчидан ишлаб чиқариш учун зарур бўладиган энергетика, қурилиш материаллари саноати корхоналари жуда яқин, учинчидан, ишчи кучи етарли, темир йўл ёнбошда. Шу факторларнинг ҳаммаси Кўчбулоқ конидан олтин қазиб чиқариш харажатларининг кам бўлишига, таннархи арзон бўлишини таъминлайди...

Ҳар йили геологлар олтин қазиб чиқарувчиларга янги-янги штольнялар топширишади. Ҳозир конда шундай штольняларнинг бир нечтасидан маъдан қазиб олинмоқда. Тоғлар остидан горизонтал кетган бундай ўйиқлар метрони эслатади. Штольняларнинг бирига кирмоқчи бўлдик. Бизни 4-штольняга таклиф этишди. У кундуздагидек ёруғ. Ильич лампочкалари атрофга нур сочиб турибди. Ичи сип-силлиқ, текис, худди сувалгандек ўхшайди. Деворлари ва шипида турли кабеллар, трубалар ўрнатилган. Торгина пўлат издан электровозлар маъдан ортилган ёки бўш вагонеткаларни у ёқдан бу ёққа ташийди.

Ер остида ҳам яратувчилик, бойликка бойлик қўшиш йўлидаги меҳнат авжида. Асрлар давомида ер қаърида ястаниб ётган нодир металлни қазиб олиш йўлида фидокорлик, қаҳрамонлик кўрсатаётган кончилар меҳнати тақдирга сазовордир. Уларнинг ер остида, тоғ билан юзма-юз олиб бораётган «жанг»ларини кўрган ҳар бир киши беихтиёр офарин деб юборади, азаматлар шаънига таҳсинлар ўқийди. Меҳнатсеварларнинг ҳар бири ўнлаб афсонавий паҳлавонлар қўлидан келадиган ишни бажаришмоқда.

Проходкачиларни кончилар сардори деб аташади. Бу бежиз эмас экан. Ана шу касб эгалари меҳнатини кўрсангиз бунга тўла қаноат ҳосил қиласиз. Тоғ тагидан биринчи йўл очувчилар, маъдан запасларига дастлаб қўл урувчилар шулар.

Ҳамроҳимиз кон мастери штольняда ўз касби шарафини доим баланд кўтараётган қатор ишбилармонларни бизга таништирди.

ҚЎЧБУЛОҚ геология-қидирув партиясининг бурғилаш мастери Сафарбек Азизов нормани доим 1,5 баравардан ошириб бажаради.

Уларнинг бири бригада бошлиғи Вениамин Андреевич Головин эди. Бир қанча конларда ишлаб, катта тажриба орттирган Вениамин Андреевич уч йилчадан бери шу ерда, кон очилган дастлабки кунлардан ишлайди, биринчи бўлиб маъданни қазиб олишда иштирок этганлардан. Бой тажрибасини ёш коллектив аъзоларига бажонидил ўргатди. Ҳозир эса проходкачилар бригадасига бошчилик қиляпти. Бригадаси чакки ишламаяпти. Мусобақанинг олдинги сафида бормоқда, доим. Кон Ҳурмат тахтасидан мустаҳкам ўрин олган.

Шу вақт ёнимиздан ўнтача вагонетка тиркалган электровоз «ғиз» этиб ўтиб кетди.

— Яша, азамат. Меҳнатсевар йигит-да. Жуда қойил қиляпти, ишни, — электровоз машинисти ҳақида меҳр билан гапирди кон мастери. — Уни Маннон Толипов бошқаряпти. Бу откатчи ҳақида фақат илиқ сўз эшитасиз конда.

Бир пастдан сўнг откатчи яна қайтиб келиб, составини нарироқдаги бункер тагида тўхтатди. Унда йиғилган маъдан тарнов орқали тақир-туқир вагонеткаларга қуюлабошлади. Фурсатдан фойдаланиб, электровоз машинисти билан суҳбатлашдик. Касби ҳақида мароқ билан гапирарди. Ундан мамнунлиги бу қотмадан келган, ўрта бўйли, хушчақчақ, йигитнинг ҳар бир сўзидан билиниб турарди. У уч йилдан бери электровоз машинисти бўлиб ишлаётган экан.

— Иш кўрсаткичлари кон бўйича энг яхшилардан бири, — дейди Йўлдош Аликешов.— Ҳар доим нормасини зиёдаси билан бажаради. У ҳар сменада 90 вагонетка ўрнига 150 вагонеткага етказиб ташийди. Нормасини ошириб бажармаган бирор кунни ҳеч ким эслайолмайди. Бу ҳаммаси ҳунарни пухта эгаллаш натижасидир.

Ҳа, Кўчбулоқ олтинини қазиб чиқаришда ҳалол меҳнат қилаётган ҳар хил касб эгалари ўнлаб, юзлаб топилади. Турли миллат вакиллари бор улар орасида. Кон очувчи рус йигити Михаил Челенбей, ўзбек Ғани Мамадалиев, Аширбой Бўрибоев, татар Сергей Павлович Абдуллаев, Диловар Бектошев, тожик Тоштемир Холматов, озарбайжон Р. Мансуров, украин Георгий Фадеев, корейс Виктор Ни... Қисқаси ўнлаб миллат вакилларини — қозоқ ва қирғизни, армани ва грузинни, белорус ва туркманни учратиш мумкин.

Қардош халқлар фарзандлари ўз тинчини бузиб, иссиқ жойини совутиб бу ерга келишган. Уларни бу тоғ оралиғига совет кишиларига хос ватанпарварлик ҳис-туйғулари бошлаб келди.

— Коллективимиз орасида бошқа конлардан келганлар анчагина бор, — дейди проходкачилар бригадири Вениамин Андреевич Головин. — Кон ишга тушиши олдидан мутахассислар, малакали олтин қазувчилар етишмас эди. Ишчи кучи кам эди. Шунинг учун мамлакат конларидан бу ерга проходкачилар, откатчилар, пармаловчилар, қўйингки, малакали ишчилар кела бошлашди. Мен ўзим ҳам турли конларда ишлаганман. Эҳтиёж бўлгани учун Кўчбулоққа келдим. Олтинни тезроқ қазиб олишдан ҳаммамиз манфаатдормиз. Бу бойлик барча халқлар учун муштарак, унинг нафи ҳаммамизга тегади. Шундай экан, зарур бўлиб қолганда албатта ёрдамга келамиз. Бу бизнинг муқаддас бурчимиз...

Кўчбулоқ олтин кони коллективи ҳали жуда ёш. Дастлабки қадамини қўйганига уч йил ҳам тўлгани йўқ. Аммо, ёш бўлса ҳам меҳнати самараси жуда баракали. Янги йилдан бошлаб планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтганлиги ҳам буни яққол кўрсатиб турибди. Давлат планлари доим муваффақиятли бажарилмоқда. «Узбекзолото» ва рангли металлургия саноати ходимлари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроғини бир неча ойдан бери қўлда сақлаб келишаяпти олтинпазлар.

Бу йилги қиш инжиқликлари кончиларнинг нормал ишлаши учун катта қийинчиликлар туғдирди. Қорнинг кўп ёғиши, кўчкин ва ўпирилишилар натижасида айрим штольняларга бориб бўлмади. Ҳар қандай шароитда ҳам социалистик мажбуриятни бажариш — йил давомида камида билан юз минг тонна маъдан қазиб чиқаришга қатъий аҳд қилган кончилар барча табиий қийинчиликларни мардонавор енгдилар.

Айниқса, шу йилнинг иккинчи кварталида баракали ишлашди. Ўз ихтиёрларидаги машина-механизмларидан самарали фойдаланиш, илғор иш усулларини қўллаш туфайли биринчи квартал қарзи ҳам узилди. Ярим йиллик маъдан реализация қилиш плани 121 процент бажарилди.

Олтин қазиб чиқарувчи олийҳиммат, меҳнатсевар кишилар билан хайрлашар эканмиз, уларнинг хайрли ишларига улкан-улкан муваффақиятлар, ўзларига сиҳат-саломатлик, бахт-саодат тиладик. Шу кишилар ғайрати туфайли Кўчбулоқ асрлар давомидаги уйқудан уйғонди, бу кунни узоқ муддат кутди. Эндиликда у меҳнат қучоғида, бойлигини тезроқ кўз-кўз қилишга, ўзини ихтиёрига бўйсундирган идрокли, қалби тоза, мақсади пок кишилар диёрига ҳадя этишга ошиқмоқда.

Олтинбулоқ коммунизм қурилиши учун ишламоқда.

Ўзбек диёрининг ажойиб хомашёларидан бири бўлган бу асл металл оддий зеби-зийнат, бойлик манбаи бўлиб қолмай бунёдкор, меҳнаткаш, қолаверса жангчи ҳамдир. Бизнинг диёрда унинг вазифаси шундай олижаноб, шундай фахрли, шундай мазмунга эгадир.

М. МИРҲАМИДОВ.

ҚИШЛОҚ СОВЕТИНИНГ ТАЯНЧЛАРИ

Совет аппарати ходимлари даврасида ўтириб қолгудек бўлсанг, кўпинча, «ижроия комитетларнинг иш доираси катта-ю, лекин штати бошқа ташкилотларга нисбатан анча кам, қизиқ, шунга қарамай, вазифаларини бажаришга қандай улгуришаяпти» деган мулоҳазаларни эшитиб қоласан.

Бир қарашда, бу фикр умуман тўғрига ўхшаб кўринади. Мана, бизнинг қишлоқ Советимизни олайлик. Аппаратимизда бор — йўги ўнга яқин киши бор. Иш доирамиз эса катта. Албатта, Совет атрофида депутат активлар, қишлоқ Совети доимий комиссиялари бўлмаганда Советларнинг кўпқиррали фаолияти ҳақида ғамхўрлик қилиш бутунича ана шу ўн киши зиммасига тушган бўлар эди. Яхшики, фаолиятимиз омма билан чамбарчас боғланиб кетганлиги учун ҳам ишимизнинг асосан оғир қисми активлар зиммасига юкланади. Бунинг исботи учун қуйидаги бир-икки мисолни келтириш мақсадга мувофиқдир.

Бир вақтлари районимиздаги Калинин номли колхознинг айрим участкаларида яшайдиган сайловчилардан аҳолига медицина хизмати кўрсатиш соҳасида учраётган камчиликлар тўғрисида қишлоқ Советига кўплаб шикоятлар тушар эди. Синчиклаб ўтказилган текшириш бу шикоятларнинг тўғри эканлигини исботлади: колхоз участкасидаги фельдшерлик пункти кўп вақт ёпиқ туради, бунинг устига малакали мутахассислар йўқ. Шу сабабли кишилар дастлабки медицина ёрдамига мухтож бўлиб қолишганда Тошкентга қатнашга мажбур бўлишган.

Бу ачинарли аҳволдан хабардор бўлган қишлоқ Советининг соғлиқни сақлаш бўйича доимий комиссияси аъзолари хўжаликнинг бошқа участкаларидаги медицина хизмати кўрастиш аҳволи билан ҳам яқиндан танишиб чиқишга қарор қилишди. Депутатларнинг шахсий кўрсатган ташаббуси билан алоҳида текширув группалари ташкил этилди. Бу группаларга асосан шифокор, медицина ҳамшираси ва фельдшерлардан иборат активлар жалб этилди. Комиссия аъзоларидан Х. Сейтакбаров, Б. Сиддиқова, Н. Хон, А. Цей, Л. Тагирова ва бошқа ўртоқлар бўлимга раҳбарлик қилишди.

Ўтказилган текшириш натижалари умумлаштирилиб, навбатдаги сессия кун тартибига киритилди. Депутатларнинг бу ташаббусини кўпчилик қўллаб-қувватлади. Сессияга колхоз раислари, партия ташкилотларининг секретарлари, корхона раҳбарлари, шунингдек медицина ходимлари таклиф қилинди. Музокара анча қизғин ўтди. Депутатлар бу соҳада айбдор шахсларни қаттиқ танқид остига олишди. Шу билан бирга камчиликларни тугатиш, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ишини янада яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Комиссия аъзолари ва депутат активларнинг ҳаракати зое кетмади. Хўжаликнинг узоқ участкаларида хизмат қилаётган чорвадорларга медицина хизмати кўрсатиш ишини яхшилаш мақсадида махсус бригада ташкил қилинди. Колхоздаги фельдшер-акушерлик пунктларида қатъий иш соати белгилаб қўйилди. Шунингдек соғломлаштириш муассасалари тажрибали медицина кадрлари билан мустаҳкамланди. Хўжаликнинг учта участкасида қўшимча равишда фельдшер-акушерлик пунктлари очиб берилди. Болалар муассасаларининг иши ҳам яхшиланди тармоқлари кенгайтирилди. Калинин номли ва «Полярная звезда» колхоз территорияларида янги болалар боғчалари очилди. Мавжуд бўлган боғча ва яслилардаги болалар тарбияси яхши йўлга қўйилди.

Доимий комиссиянинг юқори ишлаб чиқариш малакасига эга бўлган аъзоларининг активлиги туфайли шунга ўхшаш бир қатор зарур ҳаётий масалалар муваффақиятли ҳал этилмоқда. Совет фаолиятида бирорта иш йўқки, ана шу депутат активларнинг иштирокисиз, уларнинг яқиндан берган ёрдамисиз бажарилмаган бўлсин.

Яна бир мисолни айтай, қишлоқ Совети территориясидаги дренаж коллекторлар тармоқларини қисқа муддатда текшириб, ўрганиб чиқиш масаласи кўтарилиб қолди. Дастлаб бу ишни район инженерига топшириш керак, деган фикрга келишди. Лекин, қишлоқ хўжалиги бўйича доимий комиссиянинг бир неча депутат аъзолари ташаббус кўрсатиб, бу ишни ўз зиммаларига олишди. Комиссия аъзолари шу куниинг эртасигаёқ архивдаги коллекторнинг

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

эски чизмаси ва планини кўтаришди. Улар махсус транспорт билан таъминланди. Бу группада қатнашиш учун хўжалик ирригаторлари ҳам жалб қилинди. Орадан икки ой ўтгач, хўжаликдаги шўр босган ерларнинг картаси тузиб чиқилди.

Ҳа, шундай. Қишлоқ Советининг депутатлари хўжаликнинг қайси звеносида ёки қайси участкасида ишламасин, унинг иш фаолиятига ўз вақтида сезгирлик билан таъсир кўрсатмоқда. Худди ана шу доимий комиссиянинг аъзолари хўжаликнинг баҳорги экиш кампаниясига қандай тайёргарлик кўраётганлигини текшириб кўрган эди. Улар деҳқон енг шимариб далага чиқишдан олдин қишлоқ хўжалик техникаси аҳволини синчиклаб ўрганишди. Кўрилган бу тадбирлар ҳар иккала хўжаликнинг баҳорги экиш ишларини ўз вақтида муваффақиятли тугаллашига замин бўлди.

Ғўзага дастлабки ишлов бериш ва уни парвариш қилиш даврида эса доимий комиссиянинг аъзоси, «Полярная звезда» колхозининг бош агрономи Ким Чан-Се ва Калинин номли колхознинг бош бухгалтери Сафарбек Пирмуҳамедов ўртоқлар бошчилигида депутатлар пости ташкил этилди. Бу постга аъзо бўлган депутатлар ғўза парвариши даврида йўл қўйилган ёки учраган камчиликлар ва нуқсонларни жойнинг ўзида ҳал қилиб, бу ҳақда ижрокомга ҳисобот бериб туришибди.

Хўжалик далаларида «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш учун курашда доимий комиссияларнинг роли ҳам катта бўлмоқда. Гап қурилиш ва ободонлаштириш доимий комиссияси ҳақида боряпти. Тўғри, сиртдан қараганда, бу комиссиянинг ҳосил тақдирига алоқаси йўқдек кўринади. Ваҳоланки, хирмон бѳракасини бу комиссиянинг ишисиз тасаввур этиш қийин.

Маълумки, йўл нотекис бўлса, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташийдиган транспорт учун катта қийинчилик туғилади. Холмирза Абдуқодиров бошлиқ комиссия аъзолари бу масъулиятни жуда яхши ҳис қилишади. Шу сабабли ҳам комиссия депутатлари қишлоқ йўлларини, хирмонга олиб борувчи кўчаларни қайта реконструкция қилиш масаласини кўтариб чиқишди. Ана шу мақсад билан депутатлар ўз йиғилишларига район йўл бўлими ходимлари ва хўжалик раҳбарларини таклиф қилишди. Улар эътиборни кўпроқ айрим участкалардаги яроқсиз йўлларни тузатиш ишига жалб қилишди.

Ҳақиқатан ҳам бу вазифа анча мураккаб эди. Бунинг учун фақат ташаббусгина эмас, ишчи кучи ҳам керак эди. Хўш, ишчи кучини қаердан олиш мумкин? Бу ўринда ҳам депутатларнинг ўзлари ташаббус кўрсатишди. Улар қишлоқда катта ҳашар ташкил этишди. Колхозчилар йиғинида сўзга чиқиб, аҳволни атрофлича тушунтириб беришди. Шундан кейин юзлаб колхозчилар ва уларнинг оилалари ишдан бўш вақтларида умумий ҳашарга отланишди. Ана шу йўл билан қисқа вақт ичида хўжаликнинг 17 километрдан ортиқ йўли ремонт қилиб берилди.

Маълумки, ижроия комитет ходимларига деярли ҳар куни меҳнаткашлардан бир неча хат ва шикоятлар тушиб туради. Турган гап, Совет бу хат ва шикоятларни ўз кучлари билан ҳал қилишолмайди. Нега десангиз, бу хатларни атрофлича ўрганишдан ташқари кишиларга ёрдам ҳам бериш керак. Бу эса анча мураккаб. Шунинг учун ҳам доимий комиссия аъзолари бу ишнинг кўп қисмини ўз зиммаларига олишди. Социалистик қонунчилиги ва жамоат тартибини сақлаш — доимий комиссия аъзолари бу шарафли вазифани ҳам пухта, муваффақиятли бажариш мақсадида хўжаликларнинг ўзларида гражданларни қабул қилиш тартибини жорий қилишган. Шу билан бирга, доимий комиссия аъзоларининг таклифи билан колхозчилар ўртасида меҳнат, оила ҳуқуқи масалаларига доир темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказиб туриш тадбирлари ҳам белгиланди. Колхознинг узоқ участкаларида бу иш Абдулла Эркабоев, Зулҳумор Яхшибоева, Камол Отамқулов каби депутат ўртоқлар зиммасига юкланди.

Албатта, қишлоқ Совети ижроия комитети ва унинг доимий комиссиялари активлари иш фаолиятида камчиликлар йўқ, дейиш хато бўлур эди. Шуни очиқ эътироф этиш керакки, ижроия комитетнинг коммунал хўжалик ва савдо ишлари бўйича доимий комиссияси иши ҳозирги талаблар даражасида эмас. Комиссия аъзолари аниқ белгиланган план асосида иш олиб боришмаяпти. Кўтарилган масалалар эса аҳён-аҳёнда, шунчаки юзаки равишда муҳокама қилинади.

Лекин шунга қарамай, қишлоқ Советининг кўпчилик депутатлари халқимизнинг «якка отнинг чанги чиқмас, чангги чиқса ҳам доңғи чиқмас», деган ҳикматли нақлини жуда яхши билишади. Совет атрофига активлар қанчалик кўп бирлашса, ҳар қандай муҳим ва ҳаётий масала шунчалик тез ва муваффақиятли ҳал қилинади.

А. МИРЗАШОЕВ,
Ўрта Чирчиқ район Оржоникидзе қишлоқ Совети раисининг ўринбосари.

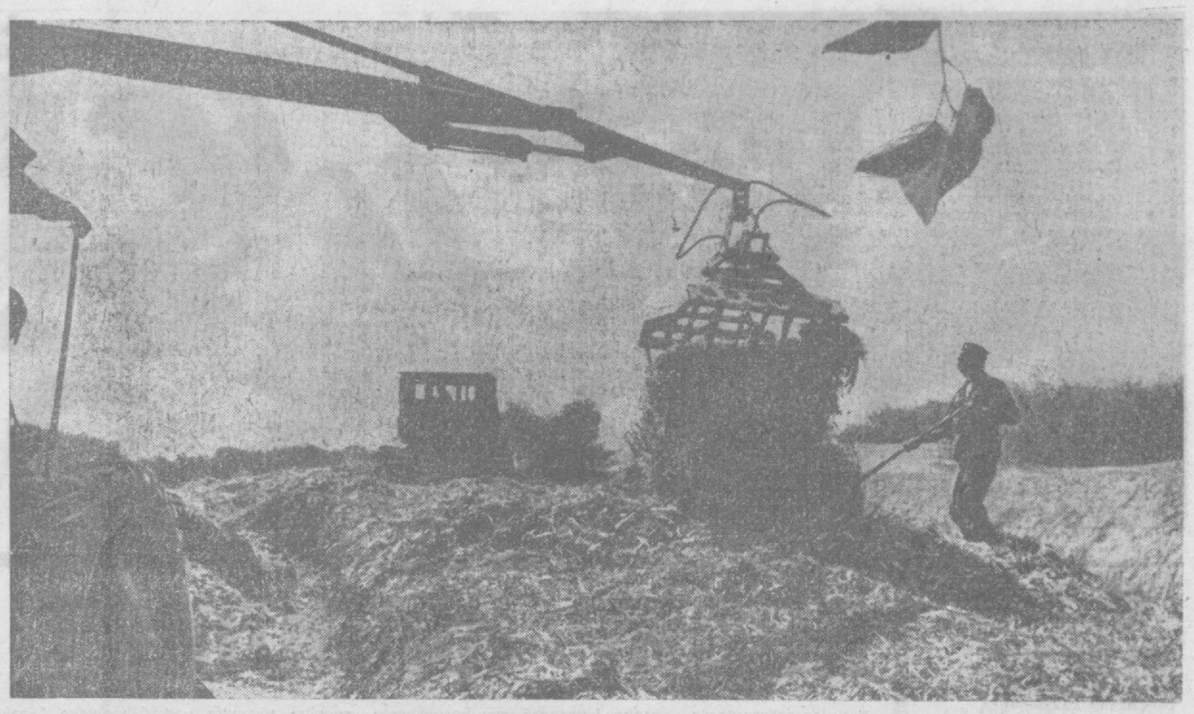

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг чорвадорлари гўшт ва сут етиштиришда областимизда илғор ҳисобланади. Шу кунларда чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш учун бу ерда қизғин кураш олиб борилмоқда. Чорва моллар учун бу йил 8500 тонна силос бостириш плаилаштирилган эди. Шу кунгача 6811 тонна силос траншеяларга бостирилди. Суратда: силос бостириш пайти.

А. АБАЛЯН фотоси.

Республика бўйлаб

«ОҚ ОЛТИН» КАРВОНЛАРИ

БЕШАРИҚ (Фарғона области). Янги пахта ҳосили ортилган автомашиналарнинг биринчи карвонлари Борисов ва Киров тайёрлаш пунктларига келди. Киров районининг деҳқонлари ана шу пунктларга пахта етказиб беришди. «Бешариқ», Киров номли, «Партия XX съезди» номли совхозлар, «Москва» ва «Искра» колхозлари давлатга пахта топширганликлари тўғрисида биринчи квитанцияларни олишди. Шу куни хўжаликлардан 150 тонна пахта қабул қилинди.

ЧЕТ ЭЛЛАРГА

ЧИРЧИҚ. Чирчиқдаги эриши қийин ва ўтга чидамли металлар комбинати Бирлашган Араб Республикасидаги металлургия саноати учун вольфрам ва кобальтнинг қаттиқ қотишмаларини жўнатди, Бирлашган Араб Республикаси — корхона савдо — сотиқ алоқалари ўрнатган йигирманчи мамлакатдир. Чирчиқ комбинатининг маркаси қўйилган маҳсулот Болгария, Югославия, Чехословакия, Руминия ва Грецияга ҳам юборилмоқда. Ўзбекистон металлурглари Венгрияга биринчи марта молибден симини юбордилар. Ўзбекистон комбинатининг чет элларга экспорти бу йил ўтган йилдагига нисбатан уч баравар ошди.

(ЎзТАГ).

БИЛИМДОН КАДРЛАР

Ҳамма нарсани кадрлар ҳал қилади, деб бежиз айтилмаган. Ишчи қанчалик билимдон, малакали бўлса, тайёрлаётган маҳсулоти ҳам шунчалик кўзни қувонтиради. Шу боисдан Янгийўл пойафзал фабрикаси партия ташкилоти кадрларни тарбиялашга, уларни ўқитишга алоҳида эътибор бераяпти.

Ҳозирги кунда фабрика цехларида меҳнат қилаётган мутахассислардан 9 киши олий маълумотга, 41 киши ўрта махсус маълумотга эга. Улардан 31 мутахассис раҳбарлик ва инженер-техниклар вазифасини бажаряпти. Сўнгги йилларда кўплаб оддий ишчилар ҳам ўрта махсус билим юртларини ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда тамомламоқдалар. Ҳозирча 15 ишчи Тошкент политехникумини сиртдан тамомлаб цех ва участкаларга раҳбарлик қилмоқда. Мамадалиев 3-цехга бошчилик қилаяпти. Сирожиддинов ва Эрхўжаев смена мастери, Латифуллина ва Мирзааҳмедов ўртоқлар эса участка мастерларидирлар. Ўтган йили беш ёш мутахассис раҳбарлик лавозимларига кўтарилди.

Корхонада ёш мутахассислар Совети ташкил этилган. Советга ўртоқ Жалилова раҳбарлик қилмоқда. Совет ёш мутахассислар малакасини ошириш, кекса мутахассислар тажрибасини оммалаштириш каби ишлар билан шуғулланади. Совет ташаббуси билан кўпгина мутахассислар Иттифоқимизнинг бошқа корхоналарига бориб ўз малакаларини ошириб қайтмоқдалар. Махсус курсларда билим олмоқдалар.

Ўтган йили тўрт мутахассис Ленинград, Москва, Ярославль ва Луганск шаҳарларидаги пойафзал корхоналарида бўлиб, у ердан бой тажриба билан қайтдилар. Ярославлда бўлган бош механика бўлими инженери ўртоқ Зюзин ўз корхонасига қайтиб келгач, пошафзаллар пошнасини тайёрлашда ва остки қисмни пресслашда қимматли янгиликлар киритди. Бу ўзгаришлар корхонага каттагина иқтисодий фойда келтириш билан бирга маҳсулот сифатини ҳам оширди. Ленинградда бўлган смена мастери Сирожиддинов ҳам фойдали таклифлар билан қайтди. Бу таклифларни ишлаб чиқаришга жорий этилиши натижасида товар маҳсулоти сифати яхшиланди.

Бевосита фабриканинг ўзида ташкил қилинган курсларда ҳам ишчилар ўз малакаларини оширмоқдалар. Ўтган йили бу ерда 18 мастернинг тажрибаси оммалаштирилди. Республика олий техника ўқув юртларидан таклиф этилган ўқитувчилар ишлаб чиқариш билан алоқадор бўлган темаларда қизиқарли лекциялар ўқидилар. Фабрикани планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказиш жараёнида ҳам иқтисодий мавзуларда талайгина суҳбат ва лекциялар ўқилди. Янги система афзалликларини пропаганда қилишда, кишиларда янгича ишлашга кўникма ҳосил қилишда 68 инженер-техник ходим жонбозлик кўрсатди.

Бу йилдан бошлаб корхонада мастерлар кунини ўтказиш одат тусига кириб бораяпти. Бу кунда цех мастерлари ва ёш мутахассислар меҳнатни ташкил этишда қўлланилаётган илғор тажрибалар билан танишадилар. Ишлаб чиқариш экономикаси, меҳнат ва иш ҳақи соҳасида қабул қилинаётган қарорлардан бохабар бўладилар.

Шуниси қувончлики, фабрика ишчилари, инженер-техник ходимлари ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришиш билан бирга ўз сиёсий онгларини ҳам тиимай ошириб бормоқдалар. Айниқса, партия маорифи системасида ўқувлар намунали ташкил этилади. 97 коммунистнинг ҳаммаси ва кўплаб партиясизлар сиёсий тўгаракларга аъзодирлар. Пименова, Мамадалиев, Прохорова ва Шамсуддинов ўртоқлар кечки марксизм-ленинизм университетининг иқтисодий билимлар бўлимида таълим олмоқдалар.

Мутахассислар ва инженер-техниклар коллективни юксак онглилик ва коммунизм ишига муҳаббат руҳида тарбиялашда ўз куч ва ғайратларини аямаяптилар. Терехова, Мамадалиев, Ли, Пименова каби сиёсий ахборотчилар ва пропагандистлар энг сўнгги янгиликларни оммага етказишда ташаббус кўрсатмоқдалар.

Фабрикада билимдон кадрлар сафи йил сайин кенгайиб бораяпти. Яқин келажакда 13 киши олий ўқув юртларини, 17 киши ўрта махсус билим юртларини тамомлайди. 48 киши кечки ишчи-ёшлар мактабида ўқияпти. Бу серғайрат ёшлар ишлаб чиқаришда пешқадамлик қилиш билан бирга ўқишда ҳам кўпчиликка ўрнак бўлмоқдалар.

Ўқиш ва меҳнатнинг самараси кўзга яққол кўринаяпти. Корхонанинг барча участкаларида ҳозир доҳий туғилган куннинг юз йиллиги шарафига бошланган мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Корхонада ойлик топшириқлар муваффақиятли адо этиляпти. Ўтган етти ой давомида планга қўшимча равишда истеъмолчиларга кўплаб турли фасондаги пойафзаллар жўнатилди.

Ж. НОСИРОВ.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ИНГЛИЗЛАРНИНГ ЯРМИДАН КЎПИ ҚАРШИ ЧИҚМОҚДА

ЛОНДОН. 15 сентябрь. (ТАСС). Англиянинг «Умумий бозор»га кириш планларининг амалга оширилиши Европани икки қисмга бўлиб юборишни кучайтиради ва уруш хавфини оширади. Европа хавфсизлиги проблемаларини муҳокама қилмоқ учун Европа мамлакатлари кенгашини чақириш режаларини ана шу планларга қарама-қарши қўйиш керак. Буюк Британия Коммунистик партияси ижроия комитетининг мажлисида иқтисодий комитет раиси Берт Рамелсон шу тўғрида гапирди. Совет Иттифоқи ва Варшава шартномасида аъзо бўлган бошқа давлатлар, деди Рамелсон, шу йилнинг март ойида Европа мамлакатлари ўртасида тинч ҳамкорлик қилиш ва қитъани ҳарбий блокларга бўлиб юборишга чек қўйиш йўлини очиб бермоқ учун шундай кенгашни ўтказишга даъват этган эдилар.

Англиядаги ҳукмрон доиралар, деб таъкидлади Рамелсон, демократия ва социализм йўлига янги ғовлар солиш учун «Умумий бозор»га киришга интилмоқдалар Европа иқтисодий кенгашида қатнашиш Англиянинг тўлов балансидаги дефицитни йилига бир миллиард фунт стерлинг миқдорида оширади, ишсизлар сонини кўпайтиради ва меҳнаткашларнинг моддий аҳволини янада ёмонлаштиради.

Буюк Британия Коммунистик партияси ижроия комитетининг мажлисида Англияда лейбористлар ҳукуматининг планларига нисбатан оппозиция кучайиб бораётганлиги қайд қилинди. Англия парламентининг турли партиялар манфаатларини ифода этувчи аъзоларидан тобора кўпи инглиз меҳнаткашлари кенг оммасининг тазйиқи остида ана шу планларга қарши чиқмоқда.

Буржуа газеталари «Дейли мейл» ва «Дейли экспресс»нинг ёзишича, ҳозирги вақтда инглизларнинг ярмидан кўпроғи мамлакатни «Умумий бозор»га қўшиш планларини маъқуллама-ётир. Сентябрь ойининг бошларида жамоатчилик фикрини билиш учун берилган саволларга қайтарилган жавоблар буни яққол кўрсатди.

ОЧЛИК ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

АФИНА. 15 сентябрь. (ТАСС). Афинадаги «Авероф» турмасининг сиёсий маҳбусларидан 200 киши очлик эълон қилди. Сиёсий маҳбуслардан яна бири — 18 йиллик қамоқ муддатини ўтаётган Стефанос Ланцис ҳам ўлиб қолганлиги очлик эълон қилиниши учун бевосита баҳона бўлди. Ланцис турма госпиталида узоқ вақт оғир бетоб бўлиб ётгандан кейин вафот этди. Очлик эълон қилинганлиги хунта тутқинларининг маҳбусларга нисбатан тағин ҳам қаттиқроқ чоралар кўрилганига берган жавоблари бўлди. Чунки турма маъмурлари маҳбуслар нинг қариндош-уруғлари билан кўришишларини ниҳоят даражада чеклаб қўйдилар, турмадаги қаттиқ режимни тағин ҳам кучайтириб юбордилар. Маҳбуслар Греция ва жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътиборини турмачиларнинг ўзбошимчалигига жалб қилмоқдалар, демократларни озод қилиш ва Грецияда сиёсий эркинликларни қайта тиклаш ҳаракатини янада кучайтиришга янги восита топиб бермоқчилар.

«УНИТА» ГАЗЕТАСИНИНГ БАЙРАМИ ТУГАДИ

РИМ, 15 сентябрь. (ТАСС). Ливорно шаҳрида Италия Компартиясининг марказий органи «Унита» газетасининг традицион миллий байрами кеча кечқурун тамом бўлди.

Байрамнинг якунловчи қисмида мамлакатнинг ҳамма қисмидан келган 70 мингдан ортиқ коммунист қатнашди. Бу ерда Италия комсомолининг вакиллари, чет эллардан келган жуда кўп меҳмонлар, шу жумладан «Правда» газетасининг бош редактори М. В. Зимянин бошчилигидаги совет журналистлари делегацияси бор эди.

Италия Компартиясининг бош секретари Л. Лонго шу ерда ҳозир бўлган кишиларни табриклаб нутқ сўзлади. Л. Лонго айтдики, Италия Коммунистик партияси бундан буён ҳам кенг доирада ва ҳар томонлама кураш олиб бориш йўли билан Италия меҳнаткашларининг энг зарур манфаатларини қатъий суратда ҳимоя қилаверади.

«Унита» газетасининг байрами Компартия сафларининг бирлигини мустаҳкамлаш шиори остида ўтди.

ЭКОНОМИКА ва техника ҳамкорлиги соҳасидаги битимга мувофиқ Нигерияда Совет Иттифоқининг турли автомобиль заводларидан бўлган бир группа совет мутахассислари ишламоқда. Улар ёш нигерияликларга ўз ишлаб чиқариш тажрибаларини ўргатиб, автомобиль техникасини пухта эгаллаб олишларида ёрдам бермоқдалар. Суратда: Москва кичик литражли автомобиллар заводининг инженери Анатолий Губанков Нигерия механикларига моторнинг тузилишини ўргатмоқда.

Ю. Савицкий фотоси.
(ТАСС).

ҚАРОҚЧИЛАРЧА ҲУЖУМ

ҚОҲИРА, 15 сентябрь. (ТАСС). Исроилнинг осмон қароқчилари Бирлашган Араб Республикасининг осмонига яна бостириб келди. Бирлашган Араб Республикаси ҳарбий қўмондонлиги вакилининг хабар беришича, Исроил ҳарбий самолётлари Миср армиясининг Сувайш кўрфази районидаги соҳил постларига ҳужум қилишга уриниб кўрганлар.

Миср зенит артиллерияси шиддатли ўт очиб, босқинчиларни қочиб кетишга мажбур қилган. Исроил авиацияси, деди ҳарбий вакил, Сувайш канали зонасида Миср армиясининг позициясини тўпга тутишга уриниб, муваффақиятсизликка учрагандан кейин мана шу ҳужумни қилди. Миср тўпчилари душманнинг ўт очиш нуқталарини яксон қилиб, унинг бу уринишига йўл қўймадилар. Бундан олдинроқ Исроил Порт-Товфиқ районида ўз ташаббуси билан тўп отишмасини бошлаб юборган эди, деди ҳарбий вакил.

* * *

ДАМАШҚ, 15 сентябрь. (ТАСС). Кеча Исроил ҳарбийлари Жанубий фронтда Сурия қўшинларининг позицияларига танклардан ўт очиб, янги иғвогарлик қилдилар. Сурия ҳарбий қўмондонлигининг вакили шу тўғрида хабар қилди.

Сурия қўшинлари жавоб ўти очиб, душман танкларини яксон қилдилар. Ҳарбий вакилнинг айтишига қараганда, Сурия томони талафот бергани йўқ.

Бельгия жамоатчилиги ташвишланмоқда

БРЮССЕЛЬ, 15 сентябрь. (ТАСС). АҚШнинг Европада уруш ҳаракатлари бошланган чоқда ядро, химия ва бактериология қуролидан фойдаланиш тўғрисидаги махфий планларининг матбуотда эълон қилиниши Бельгияда катта ташвиш туғдирди. Кўп газеталар ана шу мудҳиш ҳужжатларнинг мазмунини батафсил фош қилувчи мақолаларни босиб чиқардилар.

Бельгия парламентининг парламентда ана шу қурол турларини Бельгия территориясида жойлаштириш эҳтимоли борлиги ҳақида ҳукуматга савол берган бир қанча аъзолари мамлакат жамоатчилигининг ташвишланаётганлигини изҳор қилдилар.

ИОРДАНИЯ ҲАРБИЙ ВАКИЛИНИНГ АХБОРОТИ

АММОН, 15 сентябрь. (ТАСС). Иордания ҳарбий вакилининг берган маълумотига кўра, бугун Иордания ва Исроил қўшинлари ўлик денгиздан 14 километр шимолдаги Ал-Мундаса районида 15 минут мобайнида бир-бирларига пулемётлардан ўт очиб турдилар.

Ҳарбий вакилнинг гапига қараганда, Иорданияликлар талафот кўришмаган. Иордания қуролли кучлари вакили: Исроил томони Иордания армиясининг позицияларига биринчи бўлиб ўт очди, деб айтди.

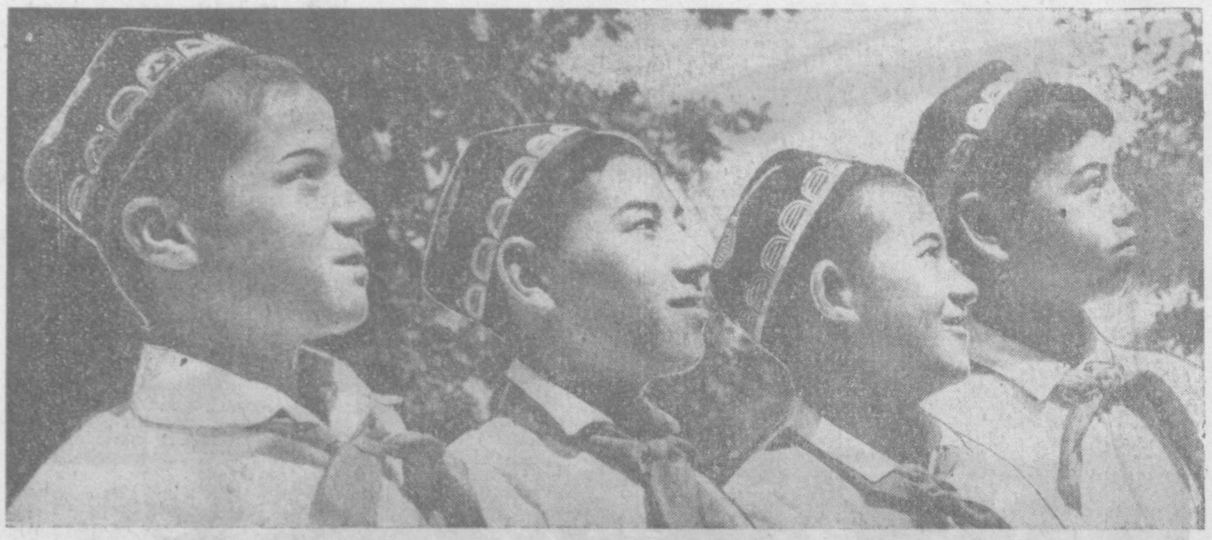

БАХТИЁР ЁШЛИК

Фарзандлар жон-дилу, кўзимиз нури,
Ҳур Ватан бағрида қувноқ, бахтиёр.
Уларга бахшида қалбимиз кўри,
Камолга етишсин, толе бўлсин ёр.

А. Тўраев фотоэтюди.

ЦИРК

МАРДЛАР МАЙДОНДА

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ кўп сонли цирк мухлислари Тошкент циркида совет ва венгер санъаткорлари кўрсатаётган томошаларни завқланиб кузатмоқдалар. Ижро этилаётган номерлар оригиналлиги, мураккаблиги билан ҳаммани ўзига жалб этмоқда. Суратларда: 1. Венгрия артистлари — музика эксцентриклари Юдит ва Викторларнинг чиқиши. 2. Сим дор устида артист Керекеш. 3. Ван-Юли оригинал фокуслар устасидир.

Л .Глауберзон фотолари.

ОТА

Бобомиздай соҳибкор,
Эл ишига мард, тайёр,
Усмон Юсупов ота
Хизматин қайта-қайта,
Тилда сўзласак арзир.
Бир туп дарахтсиз қирга,
Сойлик, қия, адирга,
Экиб янги нав-ниҳол,
Олар бўлди шарбат-бол.
Тўрт чети уфқ туташ,
Тупроғида куч-оташ,
Кўли очиқ, саҳий ер
Дер: кўчатинг экабер,
Ман-ман деган миришкор,
Отага дўсту-ҳамкор —
Татар, рус, тожик, қозоқ,
Бари миришкор, ўртоқ,
Боғбонлик касбин сўзлаб,
Олис авлодни кўзлаб,
Бошида саҳий офтоб
Экди кўчат беҳисоб.
Ишга тушиб бўз-яйдоқ,
Сувлари кўп шарқироқ,
Колхозларга таянч-жон,
Топди комбинат макон.
Бунда кўкка бош қадаб
Илм олмоққа мактаб,
Қурилиб боқча, ясли
Ўсар шод совет насли,
Қатор уйлар тортиб саф,
Ильич нурлари порлаб,
Янги қишлоқ Халқобод.
Бўлди мислсиз обод.
Йиллар қувиб йил кетин,
Бўй чўзиб аста-секин,
Ниҳоллар тутиб қад,
Гул очиб, тўкди шарбат.
Эл-юрт дастурхонига
Дўстлар хонадонига
Етказган нок, узумин,
Олма, гилос, ўригин,
Тўқликнинг бутун нонин —
Кенг полиз маҳсулотин
Қўш қўллаб тутиб боғбон,
Барпо этди бойлик — кон.
У — бунёдкор, катта қалб,
Кўплаб шогирд тайёрлаб,
Оламда мангу-мудом,
Қолдирди бир яхши ном.

Обид РАСУЛЕВ.

НОДИР ҚОБИЛИЯТ ЭГАСИ

АЖОЙИБ КИШИЛАР

У ҳақда ҳаётлигидаёқ афсоналар тўқилган. Саёҳатчилар у билан учрашиш учун атайлаб Болонья шаҳрига келишарди. Уни кейинчалик Римнинг диққатга энг сазовор жойлари қаторида зиёрат қилишган.

Ҳозиргача Меццофанти исмли бу одам нечта тилни билгани номаълумдир. Турли хил манбалар у 30 дан 90 тагача тилни билганлигини қайд қилишган. Лекин шуниси маълумки, рус ёзувчиси Андрей Муравьёв ундан аниғини сўраганда Меццофанти «худо» сўзини 56 тилда ёзиб берган.

Бу эса шу томондан ҳам қизиқарлики, одатда итальянларни чет тил билиш борасида қобилиятсизроқ, деб ҳисоблашади. Меццофанти бўлса ҳеч қачон Италияни тарк этмаган. Ўнлаб тилни билган ярим афсонавий Эрон шоҳи Митридатдан кейин тарихда бу борада биринчи ўринда турган одам аслида ким бўлган?

Жузеппе (Иосиф) Гаспаро Меццофанти (ёки Меззофанти) 1774 йил 17 сентябрида Болонья шаҳрида камбағал дурадгор оиласида дунёга келган. Отаси ўғлининг ҳам дурадгор бўлишини хоҳларди. Меццофантининг қобилияти тасодифан маълум бўлди. Унинг дастгоҳи бир руҳонийнинг деразаси ёнида эди. Бу руҳоний қадимги тиллардан уйида дарс ҳам берарди.

Кунлардан бир кун дурадгор бола дарсда нима эшитган бўлса, ҳаммасини ўзлаштириб олгани унга маълум бўлиб қолди. Руҳоний жуда ҳайратланди ва у билан шуғуллана бошлади. Кейинчалик руҳоний уни Болоньядаги епископлар семинариясига ўқишга бериб, черков хизмати соҳасига йўллайди. Меццофанти руҳоний бўлиб етишди ва кейинчалик катта мансабларга эришди. Бироқ, бу унинг ҳаётидаги асосий нарса эмасди. Тилларни ўрганиш — унинг ҳаётидаги асосий мақсади шу эди.

Меццофанти семинарийда лотин ва грек тиллари соҳасидаги билимини такомиллаштирди ҳамда араб ва қадимги яҳудий тилларини эгаллаган эди. Энди эса у ўз билимларини янада кенгайтириш учун йўл қидира бошлади.

Болонья шаҳри Римга борадиган йўл устида жойлашган бўлиб, «абадий шаҳар»га борувчи кишилар Болоньядаги диққатга сазовор жойларни кўриш учун бу ерда тўхтаб ўтишарди. Меҳмонхона эгалари шунда Меццофантини қаердан кимлар келганидан хабардор қилишарди. У эса чет элликлар билан танишиб олиб, улардан тил ўрганарди.

Унинг билим доираси кенгайиб боришига муҳим омил бўлган нарса ўша вақтдаги сиёсий вазият ҳам эди. Италиянинг шимоли Наполеон урушлари даврида бетўхтов қўлдан қўлга ўтиб турди. Меццофанти ўз ихтиёри билан Болоньядаги госпиталларда «чет элликларнинг тавбасини эшитувчи руҳоний» хизматини бажарарди. У рус, француз ва австрия қўшинларида хизмат қилувчи турли хил миллатга мансуб кишилар билан шу тариқа мулоқотда бўлди. Тил ўрганиш қобилияти зўр бўлган ва бир неча тил билган А. В. Суворов билан ҳам Меццофанти шу даврда учрашган ва унда катта таассурот қолдирган эди. Меццофантининг шуҳрати оша борди. Уни Наполеон Парижга, маршал Мюрат — Неапольга, Австрия императори Венага таклиф ҳам қилишган.

Меццофанти асосий Европа тилларидан ташқари венгер ва албан, ирланд ва уэльс, грузин ва арман, копт ва курд, турк ва форс, эстон ва латиш, лапланд ва лўли, санскрит ва хитой тилларини, шунингдек америкалик ҳиндиларнинг қатор шеваларини билган. Унинг сўзлашаётганда бир тилдан иккинчи тилга осонгина ўтиши ҳам ҳайрон қолдирарди.

Юқорида айтганимиздек, Меццофанти тилларни автоматик равишда ўзлаштирмаган. Одатда у ўз она тилидан бошқа тилни билмайдиган кишилардан тил ўрганган. Аввало, у «тилнинг ритми»ни билиб олиб, сўнг сўз состави, нутқ бўлакларининг муносабати ва сўз турланишидаги қонуниятларни ўрганишга интиларди. Кўпгина тилларни эса топиш қийин бўлган ва такомил бўлмаган дарслик ва луғатлардан ўрганиб олган. Меццофанти ўлимидан сўнг тилшуносликка оид пухта танланган кутубхона қолган. Ундаги 140 та грамматика ва луғат китобларида унинг қўли билан ёзилган белгилар мавжуд. Демак, у ўз замонасидаги бутун тилшунослик фани янгиликларидан хабардор бўлиб турган.

1832 йилда Меццофанти Римга таклиф этилади. Бу ерда у Ватикан кутубхонасининг мутасаддиси бўлиб ишлади. 1838 йилда кардинал лавозимига эришди. У бу ерда ҳам янги тиллар ўрганиш билан шуғулланди. Меццофанти 1849 йил 15 мартида вафот этди.

Шуни айтиш лозимки, Меццофанти фақат тилшунослик соҳаси билангина чекланмаган. У алгебра ва ботаника билан жуда қизиққан, адабиёт тарихини яхши билган. У айниқса немис поэзиясининг мухлиси бўлиб, Болонья шаҳрида Гёте ва Шиллерни немис тилида ўқишни расм қилган. Меццофанти ўз мавқеига қарамай, кишиларнинг қайси динга мансуб эканликларига бепарво бўлган, зотан бундай маърифат эгаси учун бу табиий бир ҳол эди. Меццофантини билган кўпгина кишилар унинг юксак инсоний фазилатлари ҳақида хотирлаб ўтишган.

Меццофантининг славянлар олами, хусусан Россия билан алоқалари ҳам диққатга сазовор. У билан учрашган россиялик саёҳатчилар Меццофантининг рус тилини аъло даражада билишини қайд қилганлар. Бир рус князидан «Меццофанти рус тилини биладими?» деб сўрашганларида у «Қани энди менинг ўғлим ҳам рус тилини шунчалик билса эди!» деб жавоб берган.

[«Наука и жизнь» журналидан қисқартириб олинди].

ТОШКЕНТНИНГ Ленин кўчасида яқинда «Турист» деб номланган кафе очилди.

Ж. Раззоқов фотоси.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛЛАРИ

КОЛХОЗ САРТАРОШИ

Қуёш эндигина тоғ ортидан мўралаганда Ли Ден Ман йўлга тушди. Ишни барвақт бошлаш керак, одамлар кутиб қолишмасин. Унинг нияти ана шу эди. Мана, сартарошхона, эшиги олдида икки колхозчи ўтирибди.

— Саломалайкум, — улар баравардан Ли Ден Ман билан ҳол-аҳвол сўрашди.

— Жуда вақтли келибсизлар-ку, нима, тўй борми? — ҳазиллашади уста.

— Ҳа, тўй бор уста,— деди кексайиброқ қолган колхозчи,— бугун роса олтмиш ёшга тўлдим, тўй қилиб бераман.

— Ундай бўлса жуда соз. Ҳозир соч-соқолни тўғрилаб қирчиллама йигитлардай қилиб қўяман.

Ли Ден Ман хонани очиб ишга киришиб кетди. Кишилар бирин-кетин кириб туришибди. Тонг палласи эмасми, биров далага, биров мактабга, яна кимдир устахонага шошилади. Ли Ден Ман бўлса, ҳафсала билан соч олади, соқол қиради.

У 29 йилдан бери шу касбда ишлайди. Свердлов номли колхозга келганига эса мана роппа-роса ўн йил бўлди. Ўз ишига жуда ҳам уста бўлиб кетган. Ҳамма ундан хурсанд. Баъзида у мижозлардан:

— Шаҳарлик сартарошлар мендан кўра пардозроқ бўлишса керак, — деб сўраб қўяди.

— Йўқ, — дейишади Тошкентда ўқийдиган студентлар,— сиз улардан қолишмайсиз. Сизга ўрганганмиз. Атайин шу ерга келиб сочимизни сизга олдирамиз.

Бу гапларни эшитган устанинг чеҳрасида табассум пайдо бўлади. Ўз касбидан мамнун бўлиб, ич-ичидан севинади.

Уста вақтини ҳеч қачон қизғанмайди. Уйида дам олаётган кезларида мижозлари чақириб келса «йўқ» демайди. Кечми, эртами, ҳамиша уларнинг хизматига тайёр. Шунинг учун ҳам Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари ўз сартарошлари Ли Ден Маннинг номини ҳурмат билан тилга олишиб, қўлингиз ҳеч қачон дард кўрмасин, дейишади.

А. КИМ.

ҲАВАСКОРЛАР ФИЛЬМЛАРИ КЎРИГИ

Ҳаваскорлар фильмларининг VI республика конкурси тамом бўлди. Бу конкурс В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишланди ва «касаба союзлари — коммунизм мактаби» деган шиор остида ўтди. Ўзбекистондаги ҳаваскор киностудиялари ишлари оммавий кўригининг якунловчи палласи 12 сентябрдан 14 сентябргача Тошкентда ўтказилди. Республика конкурси олдидан область конкурслари ўтказилди. Бу конкурсларда эллик кинолентадан 23 таси танлаб олинди.

Республика жюриси «революциянинг биринчи машинистига» деган фильмни Бутуниттифоқ кўригига тақдим этди. Бу фильмни темир йўлчиларнинг Тошкентдаги маданият саройи ҳаваскорлар студияси тайёрлаган. Фильм 1924 йилда Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи ишчилари қўли билан В. И. Ленинга бағишлаб ўрнатилган дастлабки ёдгорликлардан бири тўғрисида ҳикоя қилади. Ҳаваскорлик фильмини яратишда ишчиларнинг ўзлари, шу жумладан, меҳнат ветерани, комсомол ячейкасининг собиқ секретари А. В. Комиссаров қатнашди. Фильм завод ҳаётидаги турли воқеаларни тасвирлайди.

Москвада бўладиган Бутуниттифоқ конкурсига юбориладиган ўн уч лента орасида Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси студияси корхона ёшлари тўғрисида тайёрлаган «Ўринбосарлар» фильми, «Чарвакгэсстрой» кино ҳаваскорлари Ленин юбилей вахтаси қатнашчиларининг иш кунлари ҳақида тайёрлаган «Бульдозер» фильми, Мирзачўл забткорлари студияси яратган «Қурилиш касаба союз комитетининг раиси» деган фильми ҳам бор. Бу фильм касаба союз ташкилотининг ташаббусига бағишланган.

Бутуниттифоқ фильмлар конкурсининг якунловчи даврали октябрь ойида Ленинградда ўтказилади. Кино ҳаваскори геолог Ф. Н. Абакумов тайёрлаган «Тошкент ҳаёти» картинаси шу конкурсга танлаб олинди. (ЎзТАГ).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ЎҒРИ СИЧҚОН

Бу воқеа тоғамнинг уйида содир бўлган эди, дея ҳикоя қилади Нуриддин ота Норбўтаев. Бир куни тоғам ташқарига чиқаётиб, қўлидаги ёқут кўзли узугини токчага қўйибди. Бир оздан кейин қайтиб уйга кириб қараса, узуги қўйган жойида йўқ. Уни биров олган бўлса керак деб ўйлабди.

Ўша тоғам бир сўмлик оқ сўлкавой тангасидан иккитасини уй токчасига қўйган экан, эрталаб туриб тангаларни қидириб тополмабди.

Токчага қўйилган кўзойнак ҳам «бесабаб» йўқолгани маълум бўлди. Яна қидир-қидирга тушилди.

Тоғам бундоқ қараса токчанинг бир бурчагида сичқон ини бор экан. Сичқон ини бузилган эди, оқ тангалар, унинг устида кўзойнак ва кўзойнак устида ёқут кўзли узук тахланганича турган экан. Ўғри сичқон эса хавфни сезиб аллақачон қочиб қолган эди.

М. АЗАМАТОВ.

ШАХМАТ ОЛАМИДА

Тўю тантаналарда хонандаю-созандалар навбат билан ўртага тушадилар. Гал машҳур ҳофизга келиб қолганда эса, бошқалар қўл қовуштириб, устозининг ҳурматини бажо келтириш, унинг йўлларидан ўрганиш — дурларини териб олиш билан ўз мамнунликларини билдирадилар.

Шахмат оламида ҳам худди шундай: майдонга жаҳон чемпиони-ю, унинг вориси тушганда бошқа мусобақалар таққа тўхтагандек бўлади, ўтаётганлари сояда қолгандек кўзга ташланмайди. Бу йил апрель, май, июнь ойларида жаҳон чемпионлиги учун бир йўла иккита улкан баҳс ўтказилди, уларнинг натижалари муҳтарам мухлисларга аён.

Қуйида биз кейинги айрим мусобақаларга тўхталиб ўтамиз.

ДЎСТЛАР УЧРАШУВИ

Совет шахматчиларининг чет элликлар билан алоқалари мустаҳкамланмоқда ва кенгаймоқда. Кўпгина республика ва шаҳар командалари дўстлик матчлари ўтказмоқдалар. Бу йил ёзда СССР марказий шахмат клубида Москва ва Бухарест шахматчилари ўнта тахтада икки даврадан иборат матч ўтказдилар. Собиқ жаҳон чемпиони В. Смислов бошлиқ москваликлар машҳур ёш гроссмейстер Ф. Георгиу бошқарган Бухарест шахматчиларини 11,5:8,5 ҳисобида ютиб чиқдилар.

ГОЛЛАНДИЯДАГИ ЎЙИНЛАР

Жаҳон шахмат «тожи»га етиша олмаган бўлса ҳам таланти жиҳатидан уларнинг сафидан жой олишга лойиқ бўлган гроссмейстерлардан бири чехословакиялик Рихард Ретидир.

Шахмат назариётчиси, амалиётчиси, новатори, аналитиги, танқидчиси, композитори... Ретининг туғилган кунига яқинда 80 йил тўлди. Афсуски, у шунинг ярмисини яшаган холос. Шу санани нишонлаб, голландияликлар Рихарднинг дўстлари иштирокида халқаро турнир ўтказдилар. Натижада биринчи ўринни голландиялик собиқ жаҳон чемпиони профессор Макс Эйве эгаллади. Иккинчи мукофот олтмишни уриб қўйган, лекин турнирнинг энг ёш қатнашчиси кекса совет гроссмейстери ўткир шахмат журналисти Сало Флорга тегди. Кекса гроссмейстер ва мастерлар қадрдон дўстлари руҳини шод этдилар.

Голландияда «ИБМ» деб аталувчи фирма бор, у электрон ҳисоблаш машиналари ишлаб чиқаради. Ҳар йили у фирма хўжайинлари халқаро шахмат турнирлари ўтказишни одат қилиб олдилар. Машҳур гроссмейстерлардан, чамаси, реклама сифатида фойдаланадилар. Бу сафар ҳам «зўр»лар йиғилди.

11 гроссмейстер ва 5 мастер иштирокидаги ушбу турнирда битта ҳам бой бермай 11,5 очко олган венгриялик машҳур гроссмейстер Лайош Портиш биринчи бўлди. Москвалик гроссмейстер В. Либерзон 10 очко билан иккинчи, Е. Васюков (СССР) эса учинчи ўринга чиқдилар. Биринчи ўринни қўлдан чиқармаслик учун яна Корчной керак бўлиб қолди.

ШАХМАТ АРБОБИНИ ҲУРМАТЛАБ

Венгрияда шахмат маданиятини ривожлантиришда Лайош Асталошнинг хизматлари кўп сингган. У ҳам шахмат мастери, ҳам жамоатчи арбоб эди. Буниси унинг хотирасига бағишланган традицион турнирларнинг ўнбиринчиси эди. 15 имкониятдан 11 очко олган ва сира ютқазмаган ленинградлик гроссмейстер Марк Тайманов турнир ғолиби бўлди.

ҚИРОЛ МУКОФОТИ УЧУН

Антверпен яқинида Скилде деб аталувчи кичкинагина шаҳарча бор. Бу ерда ҳар йили ўсмирлар ўртасида халқаро турнир ўтказилади. Шуларнинг бешинчисида 12 мамлакатдан келган 14 ўсмир шахматчи Бельгия қироли Бодуэн медали учун ўзаро куч синашдилар.

Бу мусобақани Борис Спасский номидаги шахмат клуби ўтказди. Қизиқ, бу клуб Борис Спасский жаҳон чемпиони бўлмасдан анча олдин ташкил қилинган эди. Клуб аъзолари Спасскийни табриклаб унга телеграмма юбордилар. Бунга жавобан жаҳон чемпиони ўз мактубида: «Чемпион бўлишимдан бир неча йил илгари сизлар ўз клубингизни менинг номим билан аташга журъат этдинглар. Мана, ишончингизни оқладим», деб ёзган эди. Бундай мусобақаларда биринчи марта қатнашган совет шахматчиси 17 яшар Олег Романишин ҳам ишончни оқлади: биринчиликни олди.

Скилде шахматчилари турнир якунини нишонлаш мақсадида шаҳар кўчаларида байрам шодиёналари уюштирдилар.

БУНАҚАСИ БЎЛМАГАН

Бир мусобақада 15 гроссмейстер-у, 8 мастер! Яна қанақа гроссмейстерлар денг?! Петросян, Смислов, Таль, Геллер, Полугаевский, Штейн... Шахмат оламини титратган гроссмейстерлар-а! Юрий Балашов, Виктор Купрейчик, Владимир Тукмаков каби ёшлар уларга «жўр» бўлмоқда. 23 забардаст шахматчи бир вақтнинг ўзида ҳам мамлакат чемпионлиги учун, ҳам жаҳон биринчилигига даъвогарларни аниқловчи зоналараро турнирда қатнашиш ҳуқуқини берувчи дастлабки тўрт ўрин учун ўзаро жанг қилмоқдалар. Мусобақанинг энди тўртдан бири тугади. Ғолиблар ҳақида гап юритишга ҳали вақт эрта.

* * *

Турли миқёсдаги шахмат календари жуда бой. Октябрь ойида Ўзбекистон, ноябрь ойида эса Тошкентда мамлакат биринчилиги учун команда мусобақалари ўтказилади.

Хуллас, шахмат доналари чарчашни, шахмат соатлари эса тўхташни билмайдилар. Қўмондонлар бўлса доимо сеҳрли жангга шай.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари қўғирчоқ театрларининг фестивали. АЛПОМИШ (Андижон қўғирчоқ театрининг спектакли). 18.30 — Кўрсатишлар программаси. 18.35 — Теleянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.45 — Ленинча меҳнат вахтасида. 19.05 — Концерт. 19.45 — Телеянгиликлар.

19.55 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.35 — Ёз хотиралари (болалар учун).

Рус тилида: 18.55 — Хатолар ороли (болалар учун, мультфильм). 19.20 — Спорт («Ёшлик» студияси). 20.00 — Пойтахтимиз меҳмонлари. Танаффус вақтида кинофильм.

Ўзбек тилида: 22.00 — Концерт. 22.40 — Сўнгги раунд (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Мен севган шаҳар (илмий-оммабоп фильм).

Рус тилида: 20.35 — Сатира ойнаси (катталар учун қўғирчоқ фильм). 20.45 — Санъат усталари концерти.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IX да Алишер Навоий, 18/IX да Қонли сароб.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IX да Тошболта ошиқ, 18/IX да Жон қизлар.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Сингилгинам Керри — «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Ҳавфли парвоз — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, 11 ярим, кундуз 1, кеч 8 ярим ва 10 да).

Қутлуғ қон (ўзбек тилида, кундуз соат 2 ярим ва кеч 6-40 минутда). Менинг ҳаётимсан (ўзбек тилида, кундуз 4-20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Ўтган кунлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5, кеч 6-45, 8-30 ва 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Сингилгинам Керри — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳавфли парвоз — «ХЕВА».

ПУШКИН НОМЛИ БОҒДА
20, 21, 22 сентябрда
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ КАТТА КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА;

солистлар: Отамурод ҲОЖИЕВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Жуманиёз СОБИРОВ, Раҳмон АБДУРАСУЛОВ, Нина ТЯГНИБИДКАЯ, Зумрад ҲОЖИЕВА, Руқия АБДУЛЛАЕВА, Жуманиёз БОБОЖОНОВ, ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8-30 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
(Киров кўчаси, 11)
Венгер ва Совет цирки артистларининг ГАСТРОЛЛАРИ.

Томошалар кеч соат 8 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ.

Томошалар шанба кунлари 2 марта — кундуз соат 3 ва кеч 8 да, якшанба кунлари 3 марта — кундуз 12, 3 ва кеч 8 да кўрсатилади.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
1970 йил учун марказий, республика газета ва журналларига ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА.

Обунани «Союзпечать» бўлимлари ва агентликлари, алоқа тармоқлари ва бўлимларида, шунингдек жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан расмийлаштириш мумкин.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги «Союзпечать» бошқармаси.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИГА
бухгалтер, ҳисоб-китоб бўлими бухгалтери, хўжалик мудири ва қоровуллар
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 18-уй.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б — 2368. ИНДЕКС — 6469. Р-16424.